

Energeetikaveteranide loomingut.

Eesti Energia kogub, säilitab ja vahendab oma asutuse ajalugu juba 1965. aastast alates. Muuseumis on hoiul tähelepanuväärsed energeetika ajaloo kogud, milles on esemete, fotode, dokumentide jm kõrval oluline koht raamatutel ja kirjutatud mälestustel. Esitame loetelu veteranide kirjutatud raamatutest ja käsikirjalistest mälestustest. Energeetikaveteranide ühenduse liikmed on ajaloo jäädvustamisel täitnud märkimisväärset osa, kuigi mitte kõik raamatud loetelus ei ole meie veteranide koostatud ja mitte kõik veteranide koostatud raamatud ei ole siin esitatud. Veteranide põhiline tähelepanu on suunatud just mälestuste kogumisele. Mälestuste kogumise initsiaatori rolli võttis endale Rein Levo, kes ärgitas kõiki ühenduse liikmeid oma mälestusi kirja panema. Selle töö tulemusena valmis 2016. aasta kevadel esimene raamat „Eesti energeetika veteranide mälestusi“. Materjalide kogumine ja avaldamine jätkuvad. Kõige viljakamad autorid veteranide seas on Heldor Pitsner ja Leiger Kaber .

Raamatud.

1. Algversiooni koostaja **Rein Levo. Eesti energeetika veteranide mälestusi.** Tallinn, 2016.*
2. **Hilja Alak ja Roomet Hausmann. Eesti elektrifitseerimise lugu.** Tallinn, 2015.*
3. **M. Bachmann, R. Ilp, K. Kilk, M. Kopti, E. Leies, K. Loorents, T. Metusala, M. Nõgene, K. Sipelgas, E. Sirkel, T. Sokmann, E. Tammiksaar, E. Vennik. Kukersiit ja konnatahvel. Meie energia lugu.** Tallinn, 2014.*
4. **Hilja Alak. Leonid Ingar – mees selja ja rusikaga.** Tallinn, 2011.*
5. **Heldor Pitsner. Esimesed sada aastat elektrit Eestis.** Tallinn, 2008.*
6. **Leiger Kaber, Heldor Pitsner. Meenutusi Pärnu elektrijaamadest.** TA Kirjastus, 2007.*
7. **Heldor Pitsner. Elekter Tallinna elektrijaamast 1913-1979.** Tallinn, 2007.*
8. **Leiger Kaber, Heldor Pitsner. Narva elekter Lääne-Eestisse.** Tallinn, 2005.*
9. **Heldor Pitsner. Elekter Läänemaal.** Tallinn, 2003.*
10. **Heldor Pitsner ja Ants Tammaru. Turvas ja elekter Ellamaalt.** TA Kirjastus, 2004.*
11. **Heldor Pitsner. Järve alajaam.** TA Kirjastus, 2004.
12. **Boris Birk, Jaan Jaagus. Lõuna Elektrivõrkude lühiajalugu 1910-1998.** Tartu, 1998.
13. **Heldor Pitsner, Leiger Kaber, Arvo Lemsalu, Edvi Freiberg. Mineviku radadelt I-III, IV.** Tallinn 1997-1998, 2004.
14. **Kalju Hein. Viiskümmend aastat Eesti energiasüsteemi.** Tallinn, 1991.*
15. **Kalju Hein ja Jevgeni Nolte. Eesti NSV energiasüsteemi areng.** Tallinn, 1973.*
16. **Hugo Rausberg. Tallinna Linna Elektri Keskaamast Tallinna Soojusvõrguni.** Valgus, 1988.*
17. **Heldor Pitsner. Eesti Energoremont.** Valgus, 1988.

Käsitirjalised mälestused.

- 1. Arvo Veermets. Mineviku radadel. Põhja kõrgepingevõrkude ajalooline areng.**
Täiendatud 1969 ja redigeeritud **Leiger Kaberi** poolt 1997.*
- 2. Oskar Kalmet. Kirde-Eesti elektrifitseerimine läbi 20. sajandi.**
700 leheküljeline käsikiri*
- 3. Oskar Kalmet. Kirde-Eesti elektrifitseerimise ajalugu läbi 20. sajandi.**
[Elektrooniline teavik] – 1 CD-ROM ; 12 cm.*
- 4. Heldor Pitsner, Leiger Kaber, Arvo Lemsalu. Mineviku radadelt. Põhja Elektri-
võrgud. 1997.***
- 5. Leiger Kaber ja Heldor Pitsner. Põhja kõrgepingevõrgud nõukogude ajal. 2005.***
- 6. Jüri Sarv, Johannes Kasemetsa. Eesti Energia soojustehnika talitus sõnas ja pildis.**
2014.*
- 7. Leiger Kaber. Ajad ja inimesed. 2013.***
- 8. Heino Viiding. Eerik Okase elektriku elu esimene periood. 2014.***

*) Olemas Eesti Energia muuseumis.

Kasutatud materjalid: 1. Enna Sirkel „**Ajaloo: meie energeetika lugu**“
Artikkel avaldati EE siseveebis 27.08.2015
2. Eesti Rahvusraamatukogu – E-KATALOOG ESTER ja
EESTI RAHVUSBIBLIOGRAAFIA ERB

Koostas Johannes Kasemetsa